

UDLAND

Da støvet fra atombomben lettede, lignede døden den nemmeste udvej

06. aug. 2020, 05:29

af Peter Møller

I dag er det 75 år siden, USA kastede atombomben over Hiroshima. 60.000 døde øjeblikkeligt, og de overlevende måtte for altid bære rædslerne med sig.

Den unge pige så sød ud.

Hun stod bag kassen i de studerendes spisehal, og den unge mand i madkøen ville gerne gøre et godt indtryk.

Jeg overlevede for at fortælle, at liv - ikke atombomber, ikke terrorisme, ikke mord - er vigtigst

Sunao Tsuboi, overlevende

Så han sagde "nej tak", til at få en ekstra portion morgenmad.

Hun skulle ikke tro, han var en ædedolk.

Derfor forlod den unge mand spisehallen med halvtom mave for at gå mod universitetet lidt over en kilometer væk.

Det reddede hans liv.

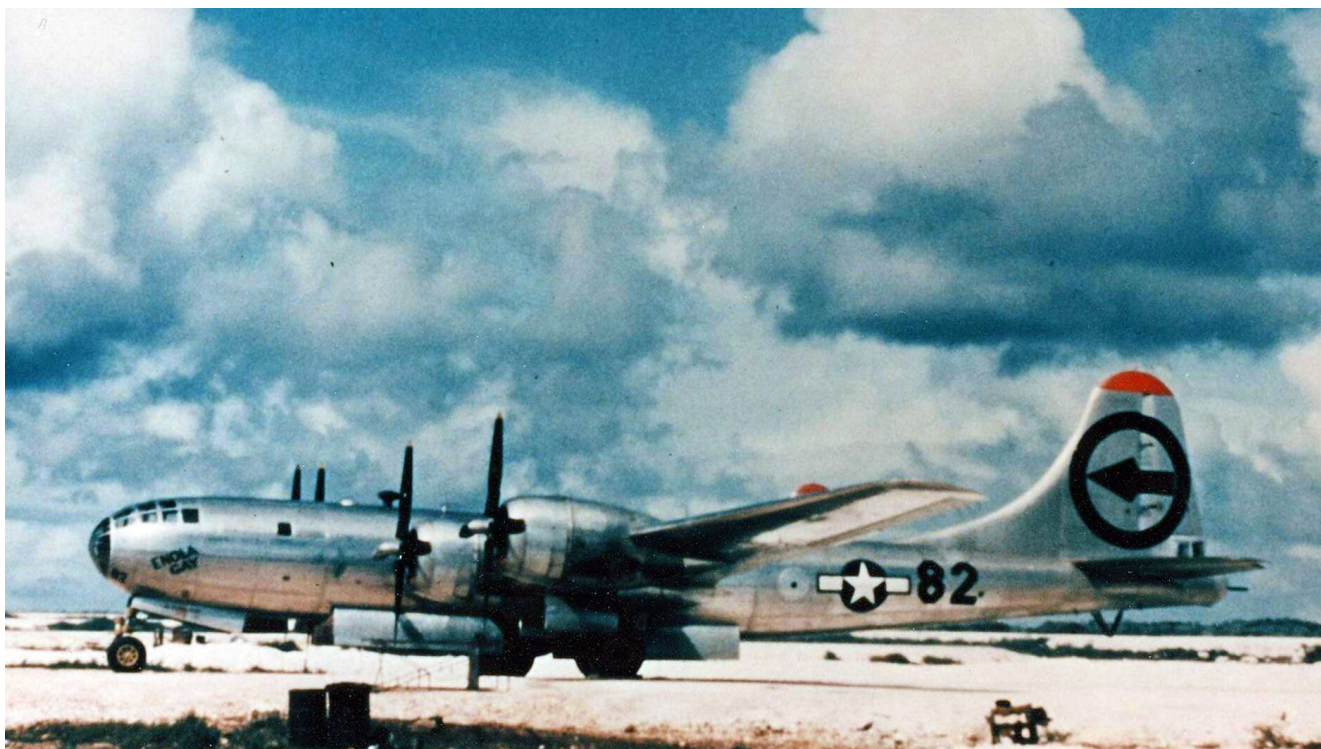

Det er Sunao Tsuboi i højre side. Drengen foran ham er en af hans brødre. Billedet er taget, mens han var teenager. Foto: Sunao Tsuboi / Privatfoto

Den unge studerende hedder Sunao Tsuboi, og hans historie stammer fra avisen Chugoku Shimbun.

Han var 20 år gammel, da han forlod spisehallen, og i det øjeblik var hans chancer for at blive ret meget ældre ikke gode.

Kalenderen viste 6. august 1945, og klokken var kvart over otte om morgenen i den japanske by Hiroshima.

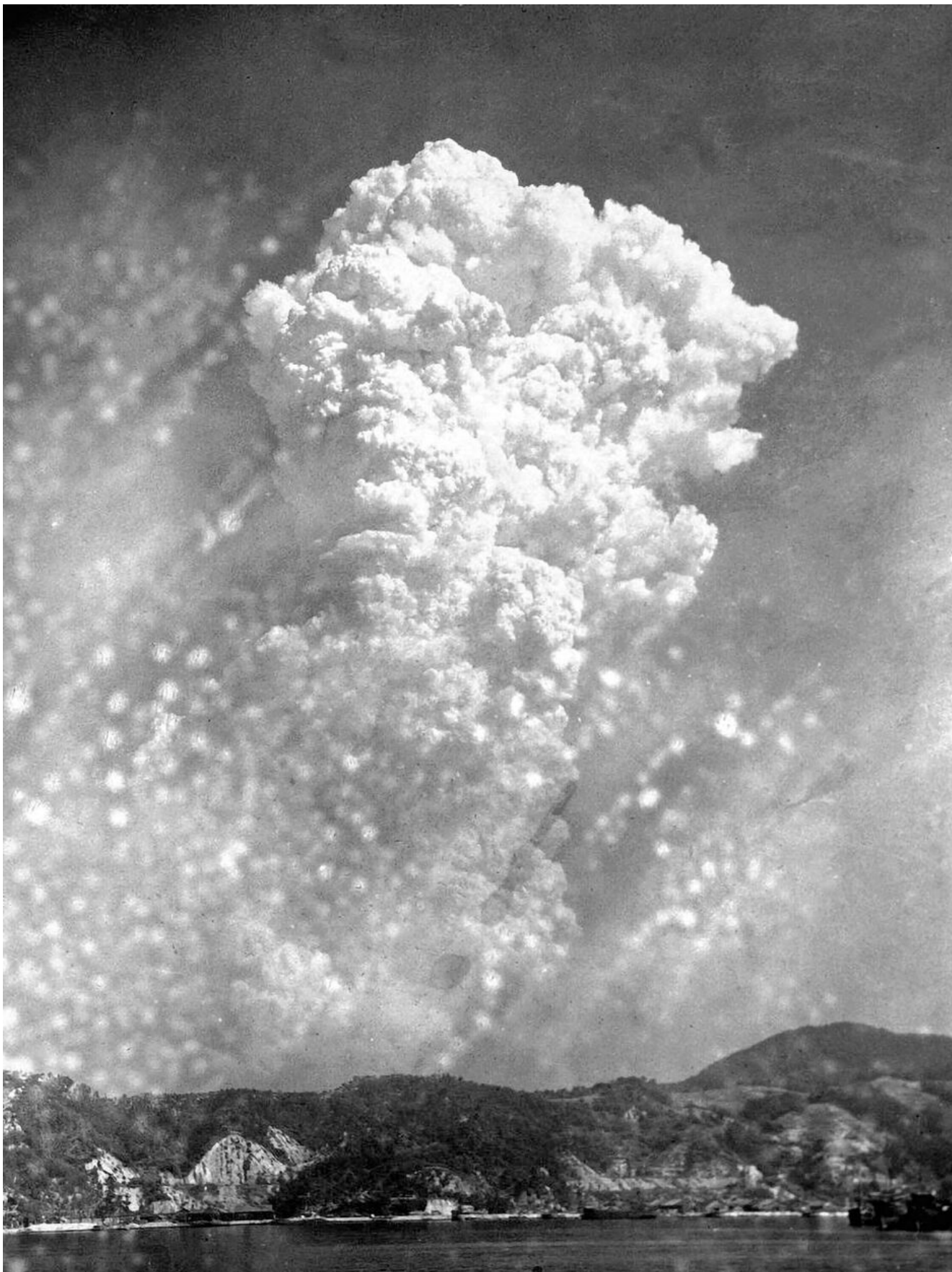
Flyet, der kastede bomben over Hiroshima. Besætningen blev gjort parat til et samtidigt atomangreb i Europa og Japan, men Tyskland nåede at overgive sig, inden bomberne var færdige. *Foto: Getty Images*

Mens Sunao Tsuboi gik gennem byen, fløj et amerikansk bombefly i luften næsten ti kilometer oppe over ham, men den unge mand lagde ikke mærke til det.

Faktisk nåede han at gå et pænt stykke på de 53 sekunder, det tog, fra flyet havde kastet sin dødbringende last, til den ramte byen.

Hvidt lys og Helvede

Da det skete, blev Sunao Tsuboi badet i hvidt lys - som en gigantisk blitz - der lyste alt op.

Skyen over Hiroshima kort efter eksplosionen. Foto: Masami Oki / Wikimedia Commons

Han dækkede sit ansigt med hænderne, og i det samme blev han løftet op af en gigantisk trykbølge, der raserede alt og kastede den unge mand ti meter gennem luften.

Øjne, næse og mund fyldtes med støv.

Det var umuligt at se noget, og efter braget blev der stille.

Cikaderne, der få øjeblikke forinden havde sunget i buskene, var tavse, døde.

Mange huse i Hiroshima var af træ. De få huse af sten og beton blev stående. *Foto: Getty Images*

Sunao Tsuboi kunne intet se, og han anede ikke, hvilken vej han skulle flygte.

På et øjeblik var hans verden forandret for altid.

Det var svært at fatte.

Tsuboi døde her

Sunao Tsuboi, overlevende

Omkring 60.000 mennesker var omkommet på et øjeblik - det vidste Sunao Tsuboi selvfølgelig ikke, men det føltes som om, han var havnet i Helvede.

Tøjet hang i laser, og han blødte voldsomt fra sin ene arm og et sår i taljen.

Han kunne mærke, hvordan blodet løb ned af armen og dryppede fra hans fingre.

Luften var tyk af stanken fra brændt kød.

Mens støvet lagde sig en smule, begyndte råbene om hjælp.

Sunao Tsuboi mødte en kvinde med det ene øje hængende ud fra øjenhulen, nede på den ene kind. Det hoppede hver gang, hun tog et skridt.

Et andet sted forsøgte et menneske at holde sine indvolde på plads med hænderne. Det var umuligt at afgøre, om personen med den forbrændte krop var en mand eller en kvinde.

Varmestrålingen fra atomekspllosionen gav voldsomme forbrændinger. Foto: Otis Historical Archives of "National Museum of Health & Medicine" / Wikimedia Commons

Flere silhuetter dukkede op, mange uden ansigter - de var brændt væk af det hvide lys.

Sunao Tsuboi kunne ikke hjælpe dem.

Han havde nok at gøre med at redde sit eget liv, og det skulle blive svært.

Den døde by

Ruinerne i den udslettede by var nemlig dødbringende.

Hisroshima havde mange træhuse, og bomben havde væltet og sat ild på dem alle.

Næsten ingen bygninger var tilbage. Herunder kan du se luffotos af byen før og efter bomben.

I et af de ødelagte huse, der lå bare halvanden kilometer fra eksplosionens centrum, boede en lille dreng på seks år.

Drengen hed Keiji Nakazawa.

Hans historie blev mange år senere fortalt til tidsskriftet Asia Pacific Journal.

Ligesom Sunao Tsuboi skulle Keiji Nakazawa i skole den morgen.

Han havde netop sagt farvel til sin familie, da det hvide lys ødelagde hans barndom.

I stueetagen læste hr. Nakasawa avis, men Keijis storesøster Eiko gjorde sig klar til skoledagen. På anden sal ordnede højgravide Fru Nagasawa vasketøj, mens lillebror Susumu på fire år sad ved døren og legede med nogle små skibe af træ.

Trykbølgen fra bomben fejede alt væk på sin vej. To kilometer fra eksplosionens centrum stod så godt som intet tilbage. *Foto: Getty Images*

Keiji Nakazawa havde ikke ret langt i skole og nåede hurtigt hen til skolens ydermur.

Han havde netop mødt en kvinde, han kendte, da lyset omsluttede dem.

Det var hvidt i midten, men gult og rødt ude i siderne.

Så besvimed han.

Et af atombombens ofre i 1951. Foto: Afp / Scanpix Denmark

En langsom død

Da Keiji Nakazawa kom til sig selv, var han halvt begravet i murbrokker og havde et 15 centimeter langt søm gennem den ene kind.

Ved siden af ham lå det forkullede lig af kvinden, som han havde talt med få øjeblikke forinden.

Keiji Nakazawa havde stået i ly af betonmuren foran skolen, og den havde skærmet for varmestrålingen, som havde ristet kvinden ved siden af ham.

Hjemme ved hr. og fru Nakasawa stod det meget værre til. Huset var styrtet sammen, og under murbrokkerne blev der råbt om hjælp, mens ilden begyndte at få fat i træværket.

Forbrændinger efter atombomben. (Dette billede er farvelagt - originalen er sort/hvid) Foto: Ritzau Scanpix

Højgravide Fru Kiyomi Nakasawa var den eneste, som kunne komme ud af den sammenstyrtede bygning.

Keiji Nakazawas lillebror Susumu skreg.

- Mor, det er så varmt.

Den desperate kvinde forsøgte at hjælpe sin fireårige søn. Hun kunne røre ved ham under murbrokkerne, men hun havde ikke kræfter til at trække sit lille barn ud.

Så godt som alle huse var jævnet med jorden. *Foto: Ritzau Scanpix*

- Jeg dør sammen med dig, skreg hun, mens hun kæmpede for at få drengen fri.

I det samme kom en nabo hen til hende, tog hendes hånd og trak hende væk.

- Fru Nakazawa... De må ikke dø sammen med dem, sagde naboen.

I stedet måtte den ulykkelige mor høre sin søn skribe, mens han brændte ihjel.

Kort efter begyndte hun at føde.

Ilden havde nu for alvor fat i Hiroshima.

Et af de få billeder fra timerne efter eksplosionen. Japanske redningsarbejdere bærer et offer væk. Foto: Ho / Scanpix Danmark

Regnen kommer

Folk kastede sig ned blandt ligene i floden for at undgå flammerne. Andre forsøgte at gemme sig i de store kar med vand, som skulle bruges til at slukke brande med, men de blev hurtigt fyldt med alt for mange kroppe og alt for lidt vand.

Men så begyndte det at regne. Store dråber, sorte og fedtede som olie.

Mange af de forbrændte mennesker hilste dråberne velkommen.

De havde aldrig hørt om radioaktivt nedfald.

En kvinde viser sine sår frem. Foto: Ritzau Scanpix

Atomekspllosionen på 5000 graders varme havde skabt en paddehattesky, der steg 15 kilometer op over Hiroshima, og mens skyen kølede af over byen, blandede vanddamp sig med radioaktivt støv og faldt ned som regn.

De mennesker, som drak dråberne eller smurte dem på deres brandsår, forgiftede sig selv.

Folk havde desperat brug for hjælp.

På en af broerne over floden gennem Hiroshima var der rygter om en førstehjælpspost.

Tre timer efter det hvide lys havde forvandlet folk til forkullede skeletter, var det lykkedes den 20-årige Sunao Tsuboi at bevæge sig derhen.

Mareridtet på broen

Men der var alt for mange sårede og ingen til at hjælpe. Nogle få soldater forsøgte at lindre ofrenes smerter ved at hælde madolie på brandsårene.

På broen stod også pressefotografen Yoshito Matsushige. Han var gået ud for at dokumentere atomangrebets vanvid, men scenen var så grusom, at han havde meget svært ved at fotografere.

Ingen andre tog billeder inde i Hiroshima den dag. Derfor eksisterer der i dag kun fem fotos fra timerne efter angrebet.

På det første billede, han tog, kan man se den stærkt medtagne Sunao Tsuboi sammen med andre nødlidende på broen.

Sunao Tsuboi på Miyuki-broen tre timer efter atomangrebet. *Foto: Yoshito Matsushige / Polfoto*

I minutterne efter at billedet var taget, gav Sunao Tsuboi op.

Han lagde sig på jorden og greb en lille sten.

Med sine svindende kræfter skrev han i støvet:

- Tsuboi døde her.

Men døden kom ikke.

Reddet af mor

Sunao Tsuboi var gammel nok til at være soldat, og det blev hans redning.

Da hjælpen omsider nåede frem, havde militæret givet ordre til at redde unge mænd først, og derfor blev den unge mand placeret på en lastbil, der skulle fragte ham ud af byen.

Han så, hvordan en lille pige på seks eller syv år forsøgte at komme med på lastbilen.

I må tåle det utålelige og lide, hvad der er ulideligt

Hirohito, kejser

Men soldaterne smed hende af, og det sidste Sunao Tsuboi så til hende var, da hun løb ud i det brændende landskab.

De unge mænd blev bragt til et midlertidigt hospital på en ø i bugten ud for Hiroshima. Her tilbragte Sunao Tsuboi første nat sammen med 100 andre mennesker i et rum på størrelse med et klasselokale.

Næste morgen var 80 af dem døde.

Ofre for atombomben på et midlertidigt hospital tre dage efter angrebet. *Foto: HANDOUT / Scanpix Denmark*

Sunao Tsuboi selv var også tæt på. Han gled ind og ud af bevidstløshedens tåger i dagevis, indtil han hørte sin mors stemme.

Hun boede ikke i Hiroshima, men var taget dertil og havde søgt efter ham på hospitalerne.

Halvt bevidstløs hævdede han sin hånd, så hun kunne se ham og tage ham med hjem til familiens hjemby Ondo, hvor han blev plejet.

Selvom han kom hjem til sin mor, var hans lidelser efter atombombens mareridt først lige begyndt.

De følgende år skulle han blive dødsdømt tre gange af lægerne.

På jagt efter knogler

Et andet sted i den rygende ruinhob stod en anden mor.

Det var lykkedes fru Nakasawa at gennemføre fødslen i de radioaktive ruiner, selvom hun netop havde set sin ene søn brænde ihjel.

Atombomben brændte skyggen af en forbipasserende fast på Yorozyo-broen i Hiroshima.
Foto: Handout / Scanpix Denmark

Nu havde hun så et nyfødt barn og sin lille dreng Keiji på seks år at tage sig af.

Heldigvis havde familien Nakasawas to ældste sønner ikke været i Hiroshima den morgen.

Den ene bror arbejdede på et skibsværft, og den anden bror gik i tredje klasse. Han var dermed lige nøjagtig gammel nok til, at de japanske myndigheder havde flyttet ham i sikkerhed i en skole på landet.

Da nyheden om atombomben spredte sig, vendte den ældste søn hjem.

Fru Nakasawa kæmpede for at holde liv i sin nyfødte pige, og hun var plaget af grusomme mareridt.

Efter atomangrebet blev soldater sat til at registrere stråling fra bombens radioaktive nedfald.

Foto: HANDOUT / Scanpix Denmark

Nedbrudt af savn fik hun sine to børn til at finde ruinerne af familiens hus og hente de tre forbrændte lig ud af brandtomten.

Hun vidste præcis, hvor i ruinen ligene lå.

Så med en spand og en skovl begav de to drenge sig igennem byen.

Eiko var heldig. Hun døde med det samme

Kiyomi Nakasawa, mor

Stanken af død var overalt. Brændt kød, røg og råddenskab. Store sværme af fluer summede nu rundt mellem ruinerne.

Synet var uegnet for børn, men seksårige Keiji Nakasawa havde jo fået besked på at hente de jordiske rester af sine familiemedlemmer.

Vandtankene var fyldt med lig. Ruinerne var fyldt med lig. Floden var fyldt med lig.

Du kan få en idé om, hvor slemt det var, ved at afdække billedet herunder.

Alt rådnete hurtigt i sommervarmen, og ligene på land var fyldt med maddiker.

I floden svulmede ligene op, revnede, og gik til bunds, når gasserne fra forrådnelsen var sluppet ud.

Han kiggede på ligene, og særligt et billede brændte sig fast i hans hukommelse.

Et tegn på kærlighed.

Han så en en død mor, der knugede sit barn så hårdt, at ansigtet på det lille lig nu var opslugt af moderens opsvulmede kød.

Et kranie med udtryk

Da de nåede ruinerne af deres hjem, begyndte de to drenge at grave. Lillebrorens kranium var det første, som de fandt.

- Det er smukt, tænkte Keiji Nakazawa, mens han stod med det i hånden under den varme augustsol.

Alligevel fik den seksårige dreng gåsehud, da han kom i tanker om, hvordan kødet var brændt af sin lillebrors knogler.

Alle skeletter var, hvor Fru Nakasawa sagde de ville være.

Der var ingen steder at gå hen for de sårede, så de måtte blive, hvor de var - ofte uden tag over hovedet. Foto: Ullstein Bild / Getty Images

Da de afleverede knoglerne til fru Nakasawa, blev hun især rørt, da hun holdt storesøster Keikos lille kranium.

- Ah, selv knogler har et udtryk, sagde hun.

- Eiko var heldig. Hun døde med det samme. Hun døde på en god måde.

Fire måneder efter bomben måtte fru Nakasawa også tage afsked med sin yngste datter. Den nyfødte pige Yuko klarede ikke de elendige forhold i Hiroshima efter atombomben.

Landskabet omkring Hiroshima 1. september 1945. *Foto: - / Scanpix Denmark*

Selvom de gik en hård tid i møde, overlevede resten af familien Nakasawa.

Og lille Keiji skulle faktisk ende med at blive noget stort.

I månederne efter bomben fangede og spiste drengen de krabber, som åd ligene på bunden af floden, og årene efter krigen var fyldt med den slags elendighed.

At tåle det utålelige

Det hele blev ikke bedre af, at der i Japan ikke var nogen medlidenhed med ofrene for atombomberne.

De overlevende fik navnet 'Hibakusha'. På dansk betyder det 'eksplosionsramte mennesker', og mange af dem endte som invalide, syge og udstødte.

Antallet af døde efter atombomberne i Hiroshima og Nagasaki anslås i dag til at være cirka 200.000, og USA's præsident Harry S. Truman var endda klar til at kaste endnu en bombe, hvis japanerne fortsatte krigen.

Du kan høre ham fortælle amerikanerne om atombomben herunder.

Det blev dog ikke nødvendigt at kaste en tredje bombe.

Efter kortvarige forhandlinger i midten af august 1945 meddelte Japans kejser Hirohito 15. august, at landet kapitulerede.

- Fjenden er begyndt at bruge en ny og grusom bombe, der har en ubeskrivelig evne til at gøre skade, sagde kejseren - der havde status som en gud i Japan - i en sjælden, radiotransmitteret tale.

- I må tåle det utålelige og lide, hvad der er ulideligt, lød beskeden fra kejseren til sine undersåtter.

Det havde mennesker som Sunao Tsuboi og Keiji Nakasawa allerede gjort i Hiroshima.

Sandheden kommer frem

På det tidspunkt var de to blandt de få mennesker i verden, der kendte den grusomme sandhed om, hvordan det er at blive ramt af en atombombe.

Journalister kunne ikke uden videre komme ind i Hiroshima og Nagasaki - men amerikanerne vidste godt, at folk havde været udsat for forfærdelige lidelser.

I det tophemmelige telegram nedenfor beskriver amerikanske efterretningsfolk, hvordan "folks øjne poppede ud af øjenhulerne" efter trykbølgen.

b. **ATOMIC BOMB ON HIROSHIMA:** The first brief description of the effects of the atomic bomb dropped on HIROSHIMA came to light on the 13th. August in advice from Tokyo to the Minister in Berns to the effect that

TOP SECRET "U"

- 2 -

TOP SECRET

the bomb exploded about 550 metres above the ground. Thereafter there was a yellow glare followed by intense heat and the collapse of buildings which caught fire a half to an hour afterward. At 500 metres, the blast exposed peoples' entrails and started their eyeballs from their sockets. People were killed by the blast 2000 metres away, but others in log-covered trenches remained unharmed. Up to 2000 metres from the explosion people were stripped stark naked and burnt to death. Wooden buildings up to 4000 metres away were slightly destroyed, while at the same distance most people were burned. Even as far away as 7000 metres people and vegetation were slightly burned.

Den første tophemmelige beskrivelse af bombens følgevirkninger. Rapporten er fra 23. august 1945. Foto: TV 2

Men i verdens aviser handlede det hele i begyndelsen mest om USA's fantastiske vidundervåben.

- 60 procent af Hiroshima siger pffft, stod der for eksempel i avisen Free Philippines.

60% OF HIROSHIMA GOES PFFT!

Single Atomic Bomb Flattens
4.1 Square Miles of Arsenal City

GUAM—Sixty percent of the Japanese arsenal city of Hiroshima — target for Monday's historic atomic bombing — was "completely destroyed," Gen. Carl A. Spaatz, commander of U.S. Army Strategic Air Forces, revealed in a communique issued last night.

Reconnaissance photographs made on Monday morning several hours after the terrible new weapon was unleashed, showed 4.1 square miles of the city's build-up area of 6.9 square miles, completely demolished.

Five major industrial targets within this area were smashed. Additional damage was shown outside the "completely destroyed" area.

This was the first evidence of the effects of the atomic bomb. Earlier attempts to assess the damage failed, as aerial photographers reported four hours after the bomb was dropped, dust and smoke covered all of the city except some fires around its outskirts.

Gen. Spaatz last night also announced a 1,500-ton new

**More Atom Bombs
Ready to Follow**

Free Copy

MANILA

Free Copy

Free Philippines

Vol. IV

Manila, Thursday, August 9, 1945

No. 8

CARRIER PLANES HIT CHINA

Kenney's Airmen Knock Out 59 Jap Ships in Sea Sweeps

In attacks on enemy shipping Sunday night and Monday, Far East Air Force bombers destroyed or damaged a total of 59 vessels in wide ranging search missions from Korea to Malaya, General MacArthur announced this morning. Two freighter-transports, five freighters, a gunboat and coastal craft were either sunk or damaged in strikes on the Tsushima Strait, the Inland Sea and Kagoshima Bay by Liberators and fighters of the Fifth and Seventh Air Forces.

Hits also were observed on waterfront installations, bivouacs, and defense areas on Kyushu. The fishing center of Hamada on Honshu was

Army Disburses 200 Million

**3-Day Attack
Covers Areas
Below Shanghai**

GUAM — Swarms of carrier planes of the U. S. Pacific Fleet swept the China coast for three days ending Monday in the first major naval action against the Japanese in a week, Fleet Admiral Nimitz announced yesterday.

Striking the China coast for the first time since sweeps which preceded the landings on

Forsiden af avisen Free Philippines med nyheden om at 60 procent af Hiroshima var forsvundet. Foto: TV 2

Først i 1946 udgav den amerikanske journalist John Hersey en artikel med seks øjenvidner i magasinet New Yorker, hvor ofrene for atombomben fortalte detaljer magen til dem, som Sunao

Tsuboi og Keiji Nakasawa havde oplevet.

Artiklen vandt den prestigefyldte Pulitzer-pris, og lige siden har det været diskuteret, om al den lidelse, du nu også har læst om, virkelig var nødvendig.

For måske havde Japan overgivet sig, selvom bomberne ikke var blevet brugt.

Japanerne underskriver kapitulationen. Foto: Getty Images

Historikeren Tsuyoshi Hasegawa, der har læst de japanske dokumenter fra krigen, mener for eksempel, at det var Sovjetunionens krigserklæring mod Japan 9. august 1945, der fik kejseren og hans mænd til endeligt at give op - ikke atombomberne.

Kejserens redning

Japanerne var nemlig blevet ramt af ufatteligt mange almindelige bomber allerede, uden den store effekt.

I sommeren 1945 havde USA for eksempel forvandlet 66 japanske byer til rygende ruinhober med almindelige bombefly - blandt andet hovedstaden Tokyo, hvor der omkom 100.000 - altså langt flere end i Hiroshima.

Billedet herunder er fra Tokyo.

Tokyo 1945. Foto: Wikimedia Commons

Hvis bomberne ikke skræmte dem, var japanerne til gengæld skrækslagne for at ende som en del af Sovjetunionen.

Ifølge Ward Wilson, der er forfatter til bogen 'Five Myths about Nuclear Weapons', lå en mulig sovjetisk invasion af den nordlige, japanske ø Hokkaido kun få uger ude i fremtiden i august 1945.

Indtil Sovjetunionens leder Josef Stalin erklærede dem krig, havde japanerne håbet på, at han ville mægle i fredsforhandlingerne mellem dem og USA - og da håbet blev knust, kunne Japan ifølge Ward Wilson ikke længere få noget ud af at fortsætte krigen.

Men hvorfor skød kejser Hirohito så skylden på atombomberne i sin radiotale 15. august?

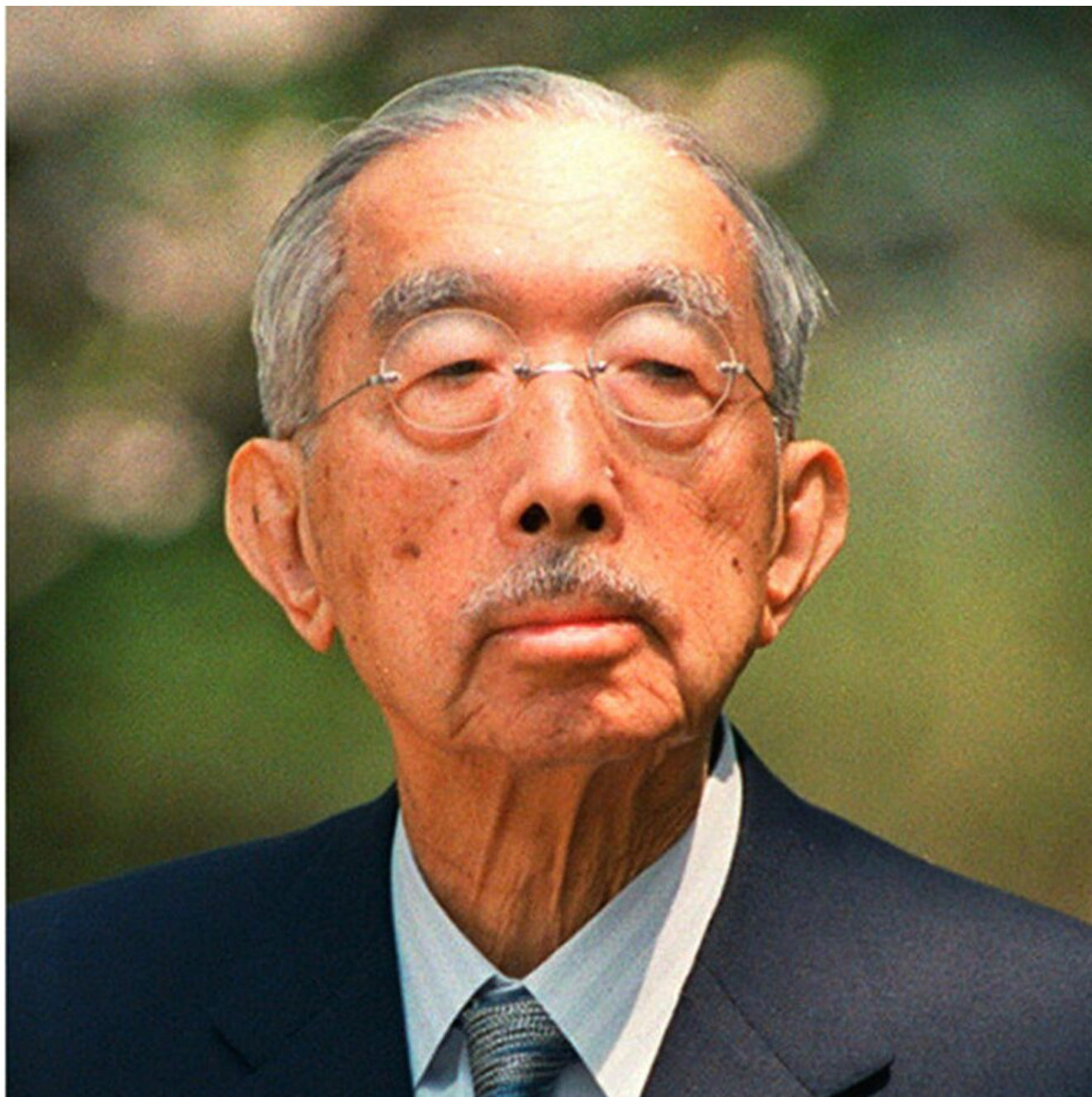
Den amerikanske general Douglas MacArthur og Japans kejser Hirohito. Foto: US Army / Wikimedia Commons

Svaret er ifølge Ward Wilson simpelt - han slap for at tabe ansigt.

- Hvad ville du helst gøre? Indrømme, at du har begået en fiasko? Udsende en meddelelse om, at du har foretaget en stor fejlregning, gentaget dine fejl og gjort enorm skade på nationen? Eller ville du hellere skyde skylden på et utroligt videnskabeligt gennembrud, som ingen kunne have forudset?, skriver Ward Wilson i et essay om sagen i magasinet Foreign Policy.

Kejser Hirohito gik med til at adlyde USA efter nederlaget, og den amerikanske general MacArthur valgte at bruge ham til at holde styr på det slagte land.

Så kejseren mistede hverken livet, tronen eller sit privilegerede liv.

Hirohito i 1988 - han døde året efter. Foto: Ritzau Scanpix

Hans undersåtter i Hiroshima og Nagasaki havde allerede mistet langt mere.

Snød døden tre gange

En af dem hed Keiji Nakasawa.

Drengen, der havde reddet familiens knogler ud af ruinerne for at gøre sin mor glad, blev i Hiroshima og gav sig til at tegne.

Han endte med at blive til noget stort.

I årene efter bomben beskrev han sine oplevelser i Hiroshima i Manga-serien 'Barefoot Gen'.

Beskrivelserne gjorde ham verdensberømt i tegneseriekredse, og han har medvirket i flere film og tv-udsendelser.

Et uddrag af tegneserien 'Barefoot Gen'. Foto: TV 2

Keiji Nakasawa døde af lungekræft i 2012 – og efterhånden begynder det at tynde ud blandt de overlevende.

Men Sunao Tsuboi - der havde sagt "nej tak" til et ekstra måltid mad lige inden eksplosionen - er her endnu.

Tre gange har lægerne fortalt ham, at han er for syg til at leve, men den nu 95-årige japaner har vist sig at være ekstremt sejlivet.

Han har indtil videre overlevet en atombombe, to kræftsygdomme, en diagnose for blodmangel og et selvmordsforsøg.

Sunao Tsuboi i 2016. Foto: Toshifumi Kitamura / Scanpix Denmark

Den søde pige fra madkøen fik han aldrig at se igen.

Og da han endelig fandt kærligheden, var bomben ved at spolere det for ham endnu en gang.

Den kvinde, han faldt for, måtte nemlig ikke mødes med ham for sine forældre, fordi de frygtede, at han var svag og hurtigt ville dø af bombens følger.

Så Sunao Tsuboi og hans udkårne besluttede at begå selvmord sammen.

Heldigvis mislykkedes forsøget, fordi de spiste for få piller.

Livet og kærligheden sejrede dog til sidst, og de to blev gift.

- Jeg overlevede for at fortælle, at liv - ikke atombomber, ikke terrorisme, ikke mord - er vigtigst. Jeg er her og i live for at viderebringe den besked, sagde han i et interview i 2015.

Sunao Tsuboi med USA's præsident Barack Obama i 2016. Foto: Kimimasa Mayama / Scanpix Denmark

I dag er Sunao Tsuboi 95 år gammel og frontfigur i den organisation, som hjælper de overlevende.